

บทที่ 5

อภิปรายสรุปและเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการอ่านนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 420 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ สถานะทางการศึกษา และสาขาที่กำลังศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของนิสิต ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) แบบสอบถามมีจำนวน 7 ข้อ ข้อคำถามแต่ละข้อแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการอ่านของนิสิตเป็นแบบปลายเปิด

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามในส่วนข้อมูลเชิงพฤติกรรมซึ่งแบ่งออกเป็นในด้านความถี่ในการอ่าน จำนวนเรื่องที่อ่าน สถานที่ๆ อ่าน และปัจจัยส่งเสริมอื่นๆ

จากผลการวิจัยพบว่า ในเชิงทฤษฎี ความหมายของพฤติกรรมการอ่าน หมายถึง ความสนใจและการชอบอ่านหนังสือหรือมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน หรือการแสดงออกถึงการชอบอ่านหนังสือของบุคคล เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยสม่ำเสมอ งานศึกษาภาคสนามต่อกลุ่มตัวอย่างพบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาในการอ่านหนังสือ นิสิตส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือค่อนข้างน้อย กล่าวคือใช้เวลาอ่านสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง และมีจำนวนน้อยที่สุดอ่านสัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง ซึ่งก็คือ พระนิสิตจำนวนร้อยละ 11 เท่านั้นที่อ่านหนังสือเกือบทุกวัน นอกจากจะอ่านจำนวนน้อยครั้ง และการอ่านแต่ละครั้งนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราชใช้เวลาน้อยที่สุด กล่าวคือใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง ร้อยละ 54 และใช้เวลามากกว่า 4 ชั่วโมงต่อครั้งมีนิสิตอ่านเพียงร้อยละ 2 เรื่องที่อ่านแต่ละครั้งจะอ่าน 2-3 เรื่อง และอ่านที่บ้านพักของตนมากที่สุด สอดคล้องกับหนังสือที่เลือกอ่านคือหนังสือพิมพ์ แหล่งที่อ่านคือ อินเทอร์เน็ต เนื้อหาที่เลือกอ่าน คือทันสมัยและตรงกับความต้องการตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกรมวิชาการ¹ ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนพบว่า สภาพการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจในการอ่านหนังสือถึงร้อยละ 97 โดยมีเหตุผลเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ คือช่วยเพิ่มพูนความรู้ ได้รับความเพลิดเพลินและสนุกสนาน และชอบอ่าน และหนังสือที่นักเรียนระดับประถมศึกษาชอบอ่าน ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือการ์ตูน นิทาน และหนังสือประเภทศิลปะ กีฬา ดนตรี สถานที่ที่ชอบอ่านมากที่สุด คือห้องสมุดโรงเรียนและบ้าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ต้องการให้จัดมากที่สุดคือ การเล่านิทาน การแนะนำหนังสือ และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูจัดให้กับนักเรียน คือ การเล่าเรื่องในหนังสือให้เด็กฟัง การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ และการแนะนำการอ่าน

¹ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: ครุสภาลาดพร้าว, 2544), หน้า บทคัดย่อ.

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน

นิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช พฤติกรรมการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน ในระดับปานมาก

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการอ่าน

ปัจจัยที่เป็นผลกระทบต่อการอ่าน หมายถึงผลจากการอ่านของพระนิสิต จาก การศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบ เจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากร ตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ได้กลุ่มตัวอย่าง 420 คน พบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้น แยกอธิบายตามสื่อที่อ่าน กล่าวคือ นิสิตส่วนใหญ่จะเลือกอ่าน สื่อหนังสือพิมพ์เป็นหลัก ผลที่ต้องการอ่านคือต้องการรู้เท่าทันโลกและต้องการรู้ แสวงหาคำตอบ ในสิ่งที่ตนเองสนใจ กล่าวคือสนใจเรื่องที่กำลังเป็นข่าว หรือคนในสังคมติดตาม ส่งผลต่อการอ่าน ของตนคือการเข้าไปอ่านเพื่อต้องการรู้และเพื่อต้องการสนทนากับคนอื่นได้

จากการศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช กลุ่มตัวอย่างโดย วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากร ตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ได้ กลุ่มตัวอย่าง 420 คน พบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้น แยกอธิบายตามสื่อที่อ่าน กล่าวคือ นิสิตส่วนใหญ่จะเลือกอ่านสื่อหนังสือพิมพ์เป็นหลัก ผลที่ต้องการอ่านคือต้องการรู้เท่าทันโลกและต้องการรู้ แสวงหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองสนใจ กล่าวคือสนใจเรื่องที่กำลังเป็นข่าว หรือคนในสังคมติดตาม ส่งผลต่อการอ่านของตนคือการเข้าไปอ่านเพื่อต้องการรู้และเพื่อต้องการสนทนากับคนอื่นได้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 อภิปรายผลพฤติกรรมการอ่านนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

จากผลการวิจัยพบว่า ในเชิงทฤษฎี ความหมายของพฤติกรรมการอ่าน หมายถึง ความสนใจและการชอบอ่านหนังสือหรือมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน หรือการแสดงออกถึงการ ชอบอ่านหนังสือของบุคคล เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยสมัครใจ งานศึกษาภาคสนามต่อกลุ่ม ตัวอย่างพบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาในการอ่านหนังสือ นิสิตส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือ ค่อนข้างน้อย กล่าวคือใช้เวลาอ่านสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง และมีจำนวนน้อยที่สุดอ่านสัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง ซึ่งก็คือ พระนิสิตจำนวนร้อยละ 11 เท่านั้นที่อ่านหนังสือเกือบทุกวัน นอกจากจะอ่านจำนวน น้อยครั้งและการอ่านแต่ละครั้งนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราชใช้เวลาน้อยที่สุด กล่าวคือใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง ร้อยละ 54 และใช้เวลามากกว่า 4 ชั่วโมงต่อครั้งมีนิสิตอ่านเพียงร้อยละ 2 เรื่องที่อ่านแต่ ละครั้งจะอ่าน 2-3 เรื่อง และอ่านที่บ้านพักของตนมากที่สุด สอดคล้องกับหนังสือที่เลือกอ่านคือ

หนังสือพิมพ์ แหล่งที่อ่านคือ อินเทอร์เน็ต เนื้อหาที่เลือกอ่าน คือทันสมัยและตรงกับความต้องการตนเอง

ข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง พออภิปรายผลได้ว่า พฤติกรรมการการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มีพฤติกรรมความสนใจต่อการอ่านค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะในฐานะเป็นนิสิตในระหว่างเป็นผู้แสวงหาความรู้ ซึ่งผลการศึกษาส่วนใหญ่อ่านเพียงสัปดาห์ละครั้งหรือสองครั้งเท่านั้น ประเภทหนังสือที่เลือกอ่านเป็นสื่อตีพิมพ์มากกว่าหนังสือทางวิชาการ ซึ่งผู้อ่านจะเลือกอ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ง่าย และการอ่านหนังสือพิมพ์ผ่านอินเทอร์เน็ตอ่านเพียง 2-3 เรื่องเท่านั้น สอดคล้องกับสถานที่ที่สำหรับอ่านคือที่บ้านพักของตน

ซึ่งสอดคล้องกับไพพรรณ อินทนิล¹ ได้อธิบายความสำคัญของการอ่านว่าการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เพราะผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกมักเสียเปรียบกลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันโลก ไม่ทันเหตุการณ์ ในชีวิตประจำวันของเราต้องอาศัยการอ่านเพื่อดำรงชีวิตแทบทุกเรื่องก็ว่าได้ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ สินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคตลอดจนยารักษาโรค ทุกคนจะต้องรู้จักอ่าน ผลการศึกษาการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช ให้สำคัญต่อประเภทหนังสือ คือ ให้ความสำคัญต่อสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด อันดับสองหนังสือบันเทิงและหนังสือธรรมและงานวิชาการคือหนังสือเรียนเป็นอันดับสุดท้าย

แสดงว่านิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราชให้ความสำคัญกับสื่อตีพิมพ์ หมายถึงการให้ความสำคัญต่อการติดตามข่าวสารความเป็นไปของบ้านเมือง การแสวงหาประสบการณ์ความรู้ทั่วไป การนำไปพูดคุยต่อการข่าวสารกับคนอื่น อันดับสองสนใจอ่านหนังสือบันเทิงและหนังสือธรรม หมายถึง นิสิตให้ความสำคัญต่อนันทนาการ ความสนุกเพลิดเพลินและการใช้ความสำคัญต่อสารประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตด้วยเช่นกัน เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วย

อันดับสุดท้ายนิสิตอ่านหนังสือเรียนและตำราเรียน หมายถึง ให้ความสำคัญต่อการศึกษาศึกษา ความรู้และการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพต่างๆในสังคม

5.2.2 อภิปรายผลปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งต่อพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน ในเชิงทฤษฎี ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่าน นอกจากปัจจัยส่วนบุคคลแล้ว ปัจจัยอื่นๆ ดังนี้

¹ ไพพรรณ อินทนิล, เทคนิคการเล่านิทาน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวิทย์สาส์น, 2546),

จากผลการศึกษา พบว่า พระนิสิตอ่านหนังสือพิมพ์ทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอ่านคือ ความต้องการอยากรู้และการใคร่รู้เมื่อพบปะกับสังคม ส่วนตำราทางวิชาการแม้พระนิสิตจะเลือกอ่านน้อยกว่าสื่อตีพิมพ์ที่เน้นความบันเทิง ปัจจัยที่มีผลต่อการพฤติกรรมการอ่านตำราทางวิชาการมากที่สุดของนิสิต คือ ปัจจัยหลักสูตร หมายถึง นิสิตจะอ่านต่อเมื่อได้รับมอบหมายจากอาจารย์ให้อ่าน หรืออ่านเพื่อตอบสนองการนำไปใช้กับการเรียน การสอบและการทำรายงาน แหล่งที่นิสิตเลือกแสวงหาข้อมูลคืออินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นสื่อที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการเลือกอ่านของนิสิตและห้องสมุด การใช้ตำราจากห้องสมุด นิสิตมักจะยืมกลับไปอ่านที่บ้านพักมากกว่าอ่านที่ห้องสมุด

ปัจจัยส่งเสริมการอ่าน **วัฒนา คัมมาต**¹ ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับปัจจัยภายในการส่งเสริมซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลายประการ ดังนี้

1. อ่านเพื่อต้องการศึกษาหาความรู้
2. อ่านเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ
3. อ่านเพื่อทดสอบความเข้าใจ
4. อ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น
5. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำ
6. อ่านเพื่อวิจารณ์
7. อ่านเพื่อความบันเทิง

ปัจจัยภายในที่ส่งนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราชในการอ่านตามลำดับคือคือ อ่านเพื่อต้องการสนองตอบสิ่งที่ตนเองอยากรู้(หนังสือพิมพ์) อ่านเพื่อความบันเทิงและต้องการความเห็น (อ่านหนังสือธรรม หนังสือบันเทิง) อ่านเพื่อต้องการอยากรู้และอ่านตามคำแนะนำของอาจารย์ (หนังสือเรียน หนังสือวิชาการ)

ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการอ่าน มากที่สุด คือ สื่อเทคโนโลยีหรืออินเทอร์เน็ต สถานที่ความต้องการความเป็นส่วนตัว คือ อ่านที่บ้านพักหรือที่วัด และบรรยากาศความสงบ นิสิตจะเลือกอ่านที่บ้านพักและเลือกเวลาอ่านที่ตนเองว่าง มากกว่าอ่านในห้องสมุดที่ใช้เวลาจำกัด

5.2.3 อภิปรายผลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการอ่านนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

จากผลการวิจัยพบว่า

¹ วัฒนา คัมมาต, **การใช้ภาษาไทย**, (เพชรบูรณ์: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศึกษา วิทยาลัยครูเพชรบุรี, 2544), หน้า 88.

ปัจจัยที่เป็นผลกระทบต่อการอ่าน หมายถึง ผลจากการอ่านของพระนิสิต ซึ่งมักจะมีผลเชิงบวก เช่น เป็นการพัฒนาสติปัญญาให้เกิดความรู้ ความฉลาด เกิดภูมิคุ้มกันที่ดีในชีวิตจิตใจ ทำให้มีความรู้ในวิชาการต่างๆ ทำให้มีความรู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ ทำให้ชีวิตมีการพัฒนาเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ ก้าวหน้า ประสบความสำเร็จ จากการศึกษาภาคสนาม พบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้น แยกอธิบายตามสื่อที่อ่าน กล่าวคือ นิสิตส่วนใหญ่จะเลือกอ่านหนังสือพิมพ์เป็นหลัก ผลที่ต้องการอ่านคือต้องการรู้เท่าทันโลกและต้องการรู้ แสวงหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองสนใจ กล่าวคือสนใจเรื่องที่กำลังเป็นข่าว หรือคนในสังคมติดตาม ส่งผลต่อการอ่านของตนคือการเข้าไปอ่านเพื่อต้องการรู้และเพื่อต้องการสนทนากับคนอื่นได้

ส่วนประเภทตำราวิชาการ ถึงแม้ผู้ตอบคำถามจะเลือกตอบน้อยกว่า คือ เลือกอ่านน้อยกว่าหนังสือพิมพ์ ผลกระทบและความต้องการของผู้อ่าน คือ ต้องการบรรลुวัตถุประสงค์ การศึกษา มักจะอ่านตำราที่อาจารย์มอบหมายเป็นหลัก สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ¹ ได้กล่าวถึงประโยชน์และผลกระทบของการอ่านไว้เป็นข้อๆ เฉพาะที่สอดคล้องกับผลการศึกษาดังนี้

1. เป็นการพัฒนาสติปัญญาให้เกิดความรู้ ความฉลาด เกิดภูมิคุ้มกันที่ดีในชีวิตจิตใจ
2. ทำให้มีความรู้ในวิชาการต่างๆ อ่านตำราเรียน
3. ทำให้ชีวิตมีการพัฒนาเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ ก้าวหน้า ประสบความสำเร็จ ประพฤติดี ประพฤติชอบ

4. ทำให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างเสริมบุคลิกภาพ

การอ่านหนังสือธรรมะจะได้รับผลกระทบในข้อที่ 1 และข้อที่ 3 อ่านหนังสือพิมพ์ มีผลกระทบในข้อที่ 4 คือ การรู้ข่าวสาร การติดต่อกับผู้อื่น ทำให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างเสริมบุคลิกภาพ อ่านตำราที่ศึกษา ผลกระทบข้อที่ 2 และ 3 คือ มีความรู้และมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลค้นพบ คือ ผู้วิจัยศึกษาได้ พบว่าพฤติกรรมนิสิตอ่านตำราทางวิชาการไม่มากนัก เลือกอ่านที่บ้านพักและอ่านเมื่อได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ดังนี้

¹ อ้างแล้ว, สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, การอ่านเชิงวิเคราะห์, หน้า 7-8.

1) พฤติกรรมการอ่าน ผู้เกี่ยวข้องควรจะสร้างแรงใจให้นิสิตมีพฤติกรรมการอ่านเพิ่มขึ้น ผลการศึกษานิสิตอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าหนังสือตำราวิชาการ และอ่านที่บ้านพักของตน ผู้จัดการศึกษาควรเพิ่มสื่ออินเทอร์เน็ตในห้องสมุดให้มากขึ้น และอาจจะให้นิสิตหยิบยืมตำราไปอ่านที่บ้านพักมากขึ้น

2) ปัจจัยส่งเสริมการอ่าน นิสิตอ่านเพื่อจะตอบสนองความต้องการรู้ข่าวสารบ้านเมือง ผู้จัดการศึกษาหรือผู้สอนควรชี้แนะประเด็นตำราทางวิชาการหรือหนังสือที่เป็นที่สนใจของคนทั่วไปให้นิสิตได้อ่าน เพราะนิสิตอ่านหนังสือมาจากความสนใจของคนอื่นหรือสังคม

3) ผลกระทบต่อการอ่าน ผลกระทบที่ชัดเจน คือ อ่านตำราทางวิชาการเพื่อทำคะแนนได้ดีขึ้น และอ่านสื่อตีพิมพ์เพื่อรู้ข่าวสารมากขึ้น เพื่อมนุษยสัมพันธ์มากกับคนอื่น ผู้จัดการศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องควรแนะนำหนังสือเป็นรายกลุ่มหรือเป็นคณะ/สาขาวิชา เมื่ออ่านแล้วนำมาถกเถียงเป็นกลุ่ม ซึ่งจะสร้างแรงจูงใจให้นิสิตอ่านมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ปัจจัยการจัดสภาพแวดล้อมกับการทรัพยากรห้องสมุดกับพฤติกรรมการอ่านของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช